

СЕЗОННІ ЗМІНИ МОРФОФІЗІОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ЖОВТОГОРЛОЇ МИШІ В УМОВАХ ЗАБРУДНЕННЯ ДОВКІЛЛЯ ВАЖКИМИ МЕТАЛАМИ

Задира С. В.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна

E-mail Address: luminary_SV@ukr.net

КЛЮЧОВІ СЛОВА: важкі метали, морфофізіологічні параметри, забруднення

ВСТУП

Техногенне хімічне забруднення екосистем є злободенною проблемою сучасності. У зв'язку з цим з'ясування конкретних механізмів і параметрів впливу на довкілля великого підприємства (теплової електростанції), що розташована у густонаселеному районі, є актуальним.

МЕТА / ЗАВДАННЯ

Представлена робота присвячена пошуку інтегральної оцінки сезонної динаміки морфофізіологічних параметрів природних популяцій жовтогорлої миші в умовах забруднення довкілля важкими металами.

МЕТОДИ

Представлена робота присвячена пошуку інтегральної оцінки сезонної динаміки морфофізіологічних параметрів природних популяцій жовтогорлої миші в умовах забруднення довкілля важкими металами.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

На відстані 500 м на південний схід від Трипільської ТЕС виявлено підвищений вміст у ґрунтах рухомих форм Pb, Cd, Cr, Ni та Co, що значно (у 3-5 разів) перевищує рівні, характерні для території природного заповідника. У ґрунтах НПП "Голосіївський" відмічено підвищений вміст Pb. Проте, у жодному випадку перевищення рівнів ГДК для ґрунтів не встановлено. У печінці мишей зафіксовано збільшення вмісту Cu, Zn, Cr та Mn в районі впливу Трипільської ТЕС. Підвищення вмісту важких металів у останніх двох районах скоріше за все зумовлено процесами атмосферного переносу та випадіння забруднювачів. Виявлено сезонну динаміку морфофізіологічних параметрів тварин. Найбільш суттєві відмінності були відмічені восени. На території Трипільської ТЕС зафіксовано вірогідне зниження (у самиць і самців) коефіцієнта вгодованості та гепатосупраренального коефіцієнта. Встановлено збільшення відносних розмірів нирок, наднирників, легень, серця. Отже, зареєстровані показники морфофізіологічних параметрів організму жовтогорлої миші в умовах забруднення довкілля важкими металами можуть свідчити про генералізовані зміни внаслідок процесів інтенсифікації метаболізму з ознаками виснаження.

ВИСНОВКИ

Таким чином, можна зробити припущення, що важкі метали – є маркером забруднення довкілля, а зміни морфофізіологічних параметрів – це яскраве підтвердження наявності еколого-фізіологічного стресу для організму в таких умовах.

SEASONAL CHANGES OF MORPHOLOGICAL-PHYSIOLOGICAL INDEXES OF YELLOW-NECKED MOUSE UNDER CONDITIONS OF ENVIRONMENTAL POLLUTION BY HEAVY METALS

Zadyra S. V.

On distance of 500 m to the South-West from Tripilka TPS the raised content in soils of mobile forms Pb, Cd, Cr, Ni and Co was revealed that considerably (3–5 times) exceeds levels for territory of Kaniv natural reserve. The registered seasonal changes of morphological-physiological indexes testify about presence ecological-physiological stress in an organism of the yellow-necked mouse in the district of pollution.
